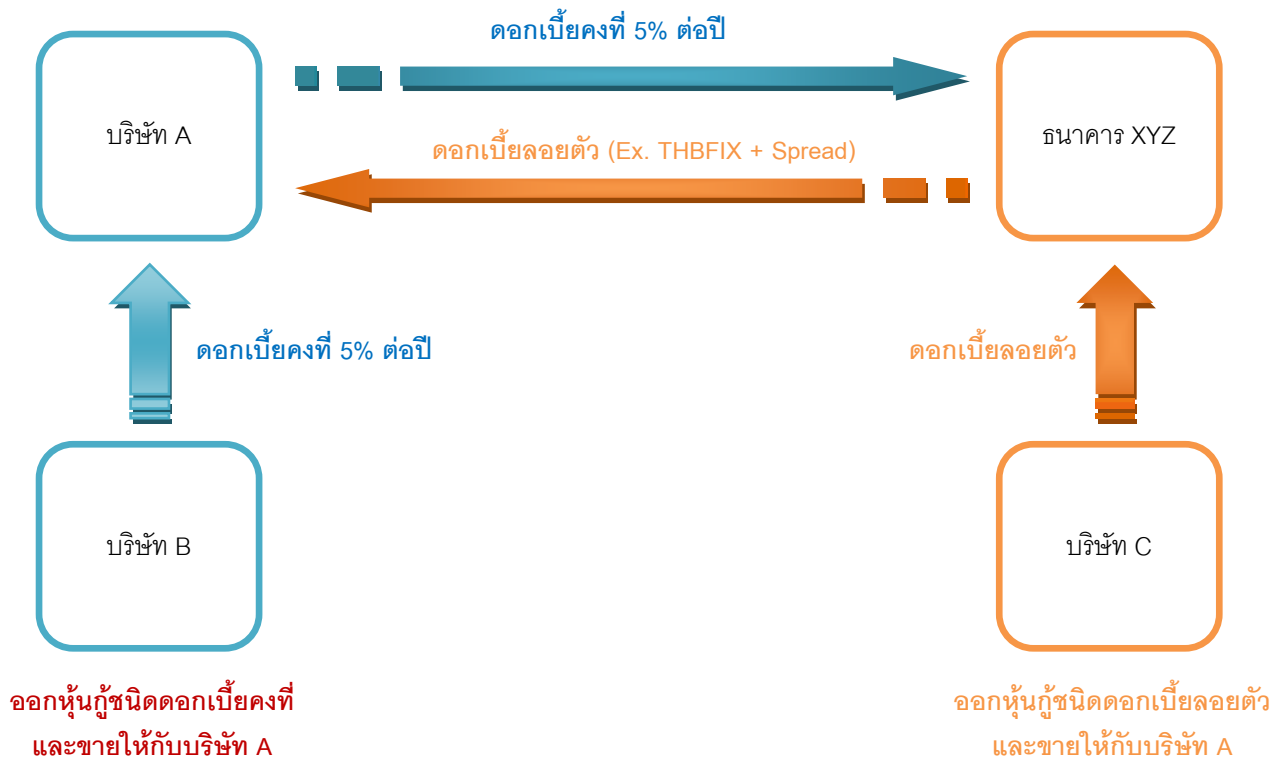

Interest Rate Swap (IRS)

โดย สายชล ลิขิตส์

Interest rate swap เป็นการทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยระหว่างคู่สัญญาสองฝ่าย ที่มีมุมมองในเรื่องของทิศทางอัตราดอกเบี้ยแตกต่างกัน โดยที่ฝ่ายหนึ่งซึ่งได้รับผลตอบแทนจากการถือครองหลักทรัพย์ในรูปของอัตราดอกเบี้ยคงที่ มองว่าอัตราดอกเบี้ยน่าจะปรับตัวสูงขึ้นในอนาคต ในขณะที่อีกฝ่ายที่หนึ่งได้รับผลตอบแทนจากหลักทรัพย์ในรูปของอัตราดอกเบี้ยลอยตัว คาดว่าอัตราดอกเบี้ยในอนาคตน่าจะต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยในปัจจุบัน ทั้งสองฝ่ายมีความต้องการที่จะป้องกันความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จึงได้ทำสัญญา Interest rate swap ระหว่างกันขึ้น โดยที่ฝ่ายหนึ่งตกลงที่จะจ่ายดอกเบี้ยในอัตราดอกเบี้ยคงที่ (Fixed interest rate) ที่คำนวณจากเงินต้นตามที่กำหนดในสัญญา (Nominal principal amount) และรับดอกเบี้ยที่คำนวณจากอัตราดอกเบี้ยลอยตัว (Floating interest rate) จากเงินต้นให้กับคู่สัญญา ในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งตกลงจะจ่ายอัตราดอกเบี้ยลอยตัว และรับอัตราดอกเบี้ยคงที่จากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง

เนื่องจากตลาด SWAP เป็นตลาดแบบ OTC ดังนั้นเงื่อนไขของสัญญา ไม่ว่าจะเป็นเงินต้นตามที่กำหนดในสัญญา อัตราดอกเบี้ย งวดในการจ่ายดอกเบี้ย หรืออายุของสัญญา ไม่มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐาน แต่ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่คู่สัญญาตกลงกันเอง

การกำหนดอัตราดอกเบี้ยคงที่ และอัตราดอกเบี้ยลอยตัวในสัญญาจะตกลงกันตามเงื่อนไขที่คู่สัญญาเห็นชอบตรงกัน ซึ่งทั่วไปแล้วอัตราดอกเบี้ยคงที่ และอัตราดอกเบี้ยลอยตัวที่คู่สัญญากำหนดให้แต่ละฝ่ายได้รับ หรือต้องชำระ ณ วันที่ตกลงทำสัญญามักจะมีอัตราที่ใกล้เคียงกัน โดยที่อัตราดอกเบี้ยลอยตัว กำหนดจากอัตราอ้างอิง อาทิเช่น LIBOR BIOR หรือ THBFX และในบางกรณี คู่สัญญาอาจกำหนดให้มีการบวกส่วนต่าง (Spread) เพิ่มในอัตราดอกเบี้ยลอยตัวด้วยเช่นกัน

ถึงแม้ว่าการทำสัญญา Interest rate swap ส่วนใหญ่จะใช้ LIBOR หรือ SIBOR เป็นอัตราอ้างอิง แต่สำหรับการทำสัญญา THB Interest rate swap นั้นนิยมใช้ THBFX เป็นอัตราอ้างอิง โดยอัตราดอกเบี้ยในแต่ละงวดของการจ่าย จะใช้วิธีการเดียวกับการหาอัตราดอกเบี้ยลอยตัวของตราสารหนี้ประเภทจ่ายดอกเบี้ยลอยตัว ซึ่งจะต้องมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยลอยตัวใหม่ (Interest reset) ณ สองวันทำการก่อนหน้าการจ่ายดอกเบี้ยงวดที่จะถึง เพื่อใช้เป็นอัตราในการคำนวณหาดอกเบี้ยจ่ายในงวดถัดไป ส่วนความถี่ในการ Reset อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงมักจะกำหนดให้ทำกันทุก ๆ 3 เดือน หรือ 6 เดือน หรือแล้วแต่คู่สัญญาจะกำหนด

สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย

www.thaibma.or.th